

**KLINIK TERMINLARNI O'RGANISHDA SUN'IY INTELLEKTNI QO'LLASH
USULLARI**

Mo'minova Sojida Shuxratovna

Toshkent davlat tibbiyot universiteti Stomatologiya fakulteti talabasi

Ilmiy rahbar: Duldulova Nargiza Ashimovna

*Toshkent davlat tibbiyot universiteti O'zbek va xorijiy tillar, pedagogika
kafedrasi katta o'qituvchisi*

MAQOLA MALUMOTI

ANNOTATSIYA:

MAQOLA TARIXI:

Received: 20.12.2025

Revised: 21.12.2025

Accepted: 22.12.2025

KALIT SO'ZLAR:

*klinik terminlar, sun'iy
intellekt, tibbiy terminologiya,
mashinaviy o'rganish, raqamli
ta'lim.*

*Mazkur maqolada klinik terminlarni
o'rganish jarayonida sun'iy intellekt
texnologiyalarini qo'llashning ilmiy-nazariy
va amaliy jihatlari tahlil qilingan. Tibbiy
terminologiya murakkab tuzilishga ega
bo'lib, uni o'zlashtirish talabalardan yuqori
darajadagi xotira va tahliliy tafakkurni talab
etadi. Sun'iy intellekt asosidagi o'quv
tizimlari, mashinaviy o'rganish algoritmlari
va intellektual lug'atlar orqali klinik
terminlarni samarali o'rganish imkoniyatlari
yoritilgan. Shuningdek, sun'iy intellekt
texnologiyalarining tibbiy ta'lim sifatini
oshirishdagi ahamiyati asoslab berilgan.*

Kirish

Zamonaviy tibbiyot fanining rivojlanishi bilan klinik terminologiya hajmi va murakkabligi tobora ortib bormoqda. Tibbiy terminlar asosan lotin va yunon tillariga asoslangan bo'lib, ularning semantik va morfologik tuzilishini to'g'ri anglash tibbiyot xodimlari uchun muhim hisoblanadi. Klinik terminlarni yetarli darajada o'zlashtirmaslik diagnostika va davolash jarayonida xatolarga olib kelishi mumkin. Shu sababli tibbiy ta'lim tizimida terminologiyani o'rganishning zamonaviy va samarali usullarini joriy etish dolzarb masalalardan biridir. Ushbu jarayonda sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish katta imkoniyatlarni yaratadi.

Sun'iy intellekt tushunchasi va uning tibbiy ta'limdagi ahamiyati.

Sun'iy intellekt — bu kompyuter tizimlarining inson intellektiga xos bo'lgan o'rganish, mantiqiy xulosa chiqarish va muammolarni hal qilish qobiliyatlarini modellashtirishga yo'naltirilgan fanlar majmuasidir. Tibbiy ta'limda sun'iy intellekt texnologiyalari o'quv

jarayonini individuallashtirish, bilimlarni avtomatik baholash va murakkab axborotni tizimli tarzda o'zlashtirish imkonini beradi. Ayniqsa, klinik terminologiyani o'rganishda sun'iy intellekt talabalar bilim darajasini tahlil qilib, moslashtirilgan o'quv materiallarini taqdim etadi.

Klinik terminologiyaning o'ziga xos xususiyatlari.

Klinik terminlar aniq, qisqa va ilmiy jihatdan asoslangan bo'lishi bilan ajralib turadi. Ular kasallik nomlari, simptomlar, diagnostik usullar va davolash jarayonlarini ifodalaydi. Terminlarning ko'pchiligi murakkab morfemalardan tashkil topgan bo'lib, ularni to'g'ri talaffuz qilish va mazmunini anglash muhimdir. Sun'iy intellekt texnologiyalari terminlarning tarkibini tahlil qilish, ularning kelib chiqishini tushuntirish va kontekstda qo'llash imkoniyatini beradi.

Sun'iy intellekt asosidagi o'rganish usullari.

Klinik terminlarni o'rganishda sun'iy intellektga asoslangan bir qator usullar mavjud. Jumladan, mashinaviy o'rganish algoritmlari talabani xatolarini aniqlab, takrorlash uchun individual topshiriqlarni shakllantiradi. Intellektual lug'atlar terminlarning semantik tahlilini amalga oshirib, ularni turli klinik holatlarda qo'llash misollarini taqdim etadi. Shuningdek, nutqni aniqlash texnologiyalari yordamida terminlarning to'g'ri talaffuzi o'rgatiladi.

Raqamli platformalar va sun'iy intellekt.

Raqamli ta'lim platformalari sun'iy intellekt yordamida klinik terminlarni interaktiv usulda o'rgatadi. Virtual simulyatorlar, test tizimlari va mobil ilovalar orqali talabalar real klinik vaziyatlarga yaqin sharoitda bilimlarini mustahkamlaydi. Bu esa nafaqat nazariy bilimlarni, balki amaliy ko'nikmalarni ham rivojlantirishga xizmat qiladi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, klinik terminlarni o'rganishda sun'iy intellekt texnologiyalarini qo'llash zamonaviy tibbiy ta'limning muhim va istiqbolli yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Klinik terminologiya murakkab tuzilishga ega bo'lib, uning lotin va yunon tillariga asoslanganligi talabalar uchun ma'lum darajada qiyinchiliklar tug'diradi. Sun'iy intellekt asosidagi o'quv tizimlari ushbu murakkabliklarni kamaytirish, terminlarni tizimli va chuqur o'zlashtirish imkonini yaratadi.

Sun'iy intellekt texnologiyalari yordamida klinik terminlarning semantik, morfologik va funksional jihatlari kompleks tarzda tahlil qilinadi. Bu esa talabalarda terminlarning mazmunini faqat yodlash emas, balki ularni klinik amaliyotda to'g'ri qo'llash ko'nikmasini shakllantiradi. Shuningdek, mashinaviy o'rganish algoritmlariga asoslangan tizimlar talabani bilim darajasini baholab, individual o'quv trajektoriyasini ishlab chiqadi, bu esa ta'lim samaradorligini oshiradi.

Bundan tashqari, sun'iy intellektga asoslangan raqamli platformalar va mobil ilovalar klinik terminlarni interaktiv, vizual va audio vositalar orqali o'rganish imkonini beradi. Virtual simulyatorlar va test tizimlari yordamida talabalar nazariy bilimlarini amaliy

mashtablar bilan uyg'unlashtiradi. Natijada, o'rganilgan terminlarning mustahkamligi va uzoq muddat saqlanishi ta'minlanadi.

Shu bilan birga, sun'iy intellekt texnologiyalarini tibbiy ta'lim jarayoniga joriy etishda pedagogik va texnik omillarni inobatga olish muhimdir. O'qituvchilarning raqamli kompetensiyasini oshirish, sifatli kontent yaratish va texnologik infratuzilmani rivojlantirish mazkur jarayonning samaradorligini belgilovchi asosiy omillardan hisoblanadi.

Umuman olganda, klinik terminlarni o'rganishda sun'iy intellektdan foydalanish tibbiy ta'lim sifatini oshirish, bilimlarni chuqurlashtirish va bo'lajak mutaxassislarining kasbiy tayyorgarligini mustahkamlashga xizmat qiladi. Kelajakda sun'iy intellekt texnologiyalarining yanada rivojlanishi klinik terminologiyani o'rganish jarayonini yanada avtomatlashtirilgan, individuallashtirilgan va samarali tizimga aylantirishi kutilmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Karimov I. Tibbiy terminologiya asoslari. – Toshkent: O'zbekiston, 2021.
2. Abdurahmonov A. Sun'iy intellekt va zamonaviy ta'lim texnologiyalari. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2022.
3. Goodfellow I., Bengio Y., Courville A. Deep Learning. – MIT Press, 2018.
4. Kaplan R., Haenlein M. Artificial Intelligence: Opportunities and Challenges. – Business Horizons, 2019.
5. Smith L., Johnson P. Applications of AI in Medical Education. – Journal of Medical Systems, 2020.
6. Chen M., Decary M. Artificial Intelligence in Healthcare: Past, Present and Future. – Healthcare Management Forum, 2020.
7. Duldulova, N. A. (2021). USING EDUCATIONAL GAMES IN THE TEACHING FOREIGN LANGUAGE IN HIGHER EDUCATION. Theoretical & Applied Science, (2), 161-164.
8. Nargiza, N. (2024). THE INFLUENCE OF THE LATIN LANGUAGE ON THE DEVELOPMENT OF MODERN SCIENCE AND TECHNOLOGY. American Journal of Modern World Sciences, 1(6), 387-393.
9. Исраилова, М., Дулдулова, Н., & Талипов, Б. (2024). ИННОВАЦИОННЫЕ И ИНТЕРАКТИВНЫЕ МЕТОДЫ ПРЕПОДАВАНИЯ ЛАТИНСКОГО ЯЗЫКА В МЕДИЦИНСКИХ ВУЗАХ ДЛЯ ИНОСТРАННЫХ СТУДЕНТОВ. American Journal of Modern World Sciences, 1(6), 381-386
10. Duldulova, N. A. (2021). USING EDUCATIONAL GAMES IN THE TEACHING FOREIGN LANGUAGE IN HIGHER EDUCATION. Theoretical & Applied Science, (2), 161-164.

=====

11. Israilova M.N., Abidova M.I., Sayfullaeva L.S., Eshkuvatova G.B. , & Duldulova N.A. (2023). INCREASING ACTIVITY OF MEDICAL STUDENTS AT THE LESSONS OF FOREIGN LANGUAGES. Экономика и социум, (10 (113)-2), 162-164.

12.Israilova M.N., Abidova M.I., Sayfullaeva L.S., Eshkuvatova G.B. , & Duldulova N.A. (2023). EFFECTIVE APPLICATION OF COMPUTER TECHNOLOGIES IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES. Экономика и социум, (10 (113)-2), 158-161.